

Biuletyn Informacji Publicznej

Instytutu Pamięci Narodowej
Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

Dane osoby z katalogu osób "rozpracowywanych"

Imiona: Antoni
Nazwisko: Niedźwiedzki
Nazwisko rodowe: Wykręt
Miejsce urodzenia: Nawojowa
Data urodzenia: 02-10-1919
Kraj urodzenia: Polska
Imię ojca: Antoni
Imię matki: Aniela
Znany/a też jako: Antoni Andrzejewski

Dodatkowe informacje: Zmarł w 1995 roku, brak dokładnej daty śmierci.

Treść zapisów ewidencyjnych

Opis materiałów	Stan zachowania	Uwagi
Akta Sprawy Ewidencyjno-Obserwacyjnej nr 171/F/55, dotyczące Jana Barana, który był przyrodnim bratem Antoniego Wykręta ps. "Kirbis", "Anrzej". SEO została założona 07.05.1955. J. Baran był rozpracowywany m.in. ze względu na ucieczkę A. Wykręta do Kanady. SB próbowała przez niego uzyskać dostęp do A. Wykręta i ewentualnie skłonić go do powrotu do Polski. Próby te zakończyły się niepowodzeniem. A. Wykręt jeszcze w 1939 roku wstąpił do Związku Walki Zbrojnej, w którym działał do 1940 roku. Aresztowany przez gestapo, trafił do Auschwitz, gdzie nadano mu nr 613. Uciekł z obozu. Aresztowany ponownie 03.12.1944, miał trafić do Auschwitz, gdzie czekała go pokazowa egzekucja. A. Wykręt uciekł w czasie transportu. Wstąpił do Armii Krajowej. Pełnił funkcję dowódcy oddziału AK "Garbnik" ze Śląskiego Okręgu AK, jako por. Antoni Jan Andrzejewski ps. "Andrzej". Ujawnił się wraz z podkomendnymi w połowie października 1945 roku, jako były szef Inspektoratu Południowego Okręgu Śląskiego AK/DSZ. Następnie zbiegł za granicę. Prowadzenie sprawy zakończono i materiały złożono 17.04.1958 w Archiwum Wyd. "C" KWMO w Krakowie pod sygn. 3114/R. Akta prze rejestrowano 11.02.1967 do nr 8938/II.	Akta o sygn. IPN Kr 010/8804 (8938/II).	
Antoni Wykręt ps. "Andrzej" występuje w aktach kontrolno-śledczych PUBP w Żywcu przeciwko żołnierzom organizacji niepodległościowej Antoniego Planika ps. "Roman". Odpowiada za część akcji podejmowanych przez organizację "Romana", a m.in. jego żołnierze doprowadzili do ujęcia funkcjonariusza PUBP w Żywcu Tadeusza Starzaka, który został wyznaczony do rozpracowania organizacji. W wyniku tej akcji T. Starzak dołączył do grupy i przekazał jej strukturę PUBP Żywiec z "wyszczególnieniem personalnym i kto czym się zajmuje".	Akta o sygn. IPN Kr 07/3433 t. 1-6 (3650/III). Informacje pochodzą także z karty dot. T. Starzaka z kartoteki IPN Kr 0116.	

Charakterystyka nr 26 opracowana w Wydz. "C" KWMO w Krakowie w roku 1977, dotycząca organizacji niepodległościowej działającej pod dowództwem kpt. Antoniego Płanika ps. "Roman". Wszyscy żołnierze tej organizacji rekrutowali się z Oddziału Rozpoznawczego 21 Dywizji AK Okręgu Śląskiego, którego dowódcą był również A. Płanik. W czasie okupacji grupa wykonała m.in. 6 wyroków śmierci na konfidentach gestapo. W styczniu 1945 roku oddział rozwiązano. W maju 1945 roku A. Płanik polecił dwóm byłym dowódcom plutonu AK: Janowi Tomaszkowi ps. "Burza" oraz Kazimierzowi Wolnemu ps. "Hart" utworzenie dwóch antykomunistycznych grup dywersyjnych. Stali się oni dowódcami sformowanych przez siebie oddziałów, natomiast władzę zwierzchnią objął sam A. Płanik. Swoim zastępcą uczynił Antoniego Wykręta ps. "Andrzej", który też stał na czele akcji podejmowanych całością sił. Kierownictwo organizacji utrzymywało systematyczny kontakt z przedstawicielem Inspektoratu Śląskiego Okręgu AK. Utrzymywano także kontakt z organizacją niepodległościową Jana Ziomkowskiego ps. "Huragan". W okresie swojej działalności od maja do 12.10.1945 roku organizacja dokonała likwidacji 15 osób, w tym 3 funkcjonariuszy UB, 2 oficerów i żołnierzy WP, 1 oficera Armii Czerwonej (mjr. Szapowałowa), 3 aktywistów PPR, w tym I Sekretarza Komitetu Powiatowego PPR. Dokonywała także likwidacji członków band rabunkowych. Na uwagę zasługuje akcja uprowadzenia i zwerbowania do organizacji funkcjonariusza UB Tadeusza Starzaka ps. "Tarzan", który przekazał organizacji dokładną strukturę PUBP w Żywcu. Wszyscy żołnierze organizacji "Romana" ujawnili się 12.10.1945 roku. Część kontynuowała działalność po ujawnieniu. Antoni Wykręt po ujawnieniu w obawie przed represjami zbiegł do Anglii, gdzie wg. danych UB miał wstąpić do jednej z jednostek wojskowych armii gen. Andersa. Akta zawierają kwestionariusz osobowy Antoniego Wykręta ps. "Andrzej".

Akta o sygn. IPN Kr 074/25 (26/X).

Porucznik Antoni Wykręt ps. "Kirbis" występuje w materiałach administracyjnych Wydz. III WUBP w Katowicach, jako dowódca oddziału partyzanckiego w obwodzie żywieckim AK.

Akta o sygn. IPN Ka 032/127 (103/3).